

บรรณานุกรม

- โกศล วงศ์สวรรค์ และสถิต วงศ์สวรรค์. ปัญหาสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: บริษัทรวมสาส์น (๑๙๗๗) จำกัด, ๒๕๔๓.
- ขบวน พลตรี. มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์ จำกัด, ๒๕๓๗.
- คณาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา. สังคมและวัฒนธรรม : เอกสารประกอบการศึกษา
วิชา ๓๑๓ - ๑๘๓. พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๔๗.
- จรัญ พรหมอยู่. การศึกษาปัญหาสังคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์ จำกัด, ๒๕๒๘.
- จำนง อติวัฒนสิทธิ์. สังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ ๑๓. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๙.
- , สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
, ๒๕๔๕.
- , มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๔.
- จิตรกร ตั้งเกษมสุข และคณะ. คู่มือการศึกษาวิถีพุทธ. กรุงเทพมหานคร: เพื่อฟ้าการพิมพ์, ๒๕๔๗.
- ชัยวัฒน์ สถาอานันท์. สันติศึกษา-วิถีวัฒนธรรม (Peace theory and cultural elements).
กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิโกลคิมทอง, ๒๕๓๙
- , ทำทายทางเลือก : ความรุนแรง และการไม่ใช้ความรุนแรง. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิ
โกลคิมทอง, ๒๕๓๓.
- ชูชัย ศุภวงศ์. ประชาสังคม : ทศวรรษนักคิดในสังคมไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: บริษัท มติชน
จำกัด, ๒๕๔๑.
- ไชยวัฒน์ คำบุ, และคณะ. ธรรมาภิบาล. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ น้ำฝน จำกัด, ๒๕๔๕.
- ณรงค์ เส่งประชา. มนุษย์กับสังคม. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรี้นติ้งเฮาส์, ๒๕๔๐.
- ณรงค์ เส่งประชา. ปัญหาสังคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์ จำกัด, ๒๕๓๘.
- ณัฏฐดา พิชิตบัญชาการ. ปัญหาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, ๒๕๓๘.
- ทัศนีย์ ทองสว่าง. สังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์ จำกัด, ๒๕๓๕.
- ธีรยุทธ บุญมี. ธรรมนูญแห่งชาติดุทธศาสตร์สู่หายนะประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สาย
ธาร, ๒๕๔๑.
- , ประชาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ วิญญูชน จำกัด,
- , สังคมเข้มแข็ง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มิ่งมิตร จำกัด, ๒๕๓๙.
- ธีระพล อรุณะกสิกร และคณะ. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการ
บ้านเมืองและสังคมที่ดี. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, ๒๕๔๒.
- นงเยาว์ ชาญณรงค์. ศาสนากับสังคม. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒.
- นิเทศ ดินนกุล. สังคมและวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๑๐. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๙.

บันเทิง พาพิจิตร. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๗.

บุญสนอง บุญโยธาน ,มนุษย์สังคม, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๑.

บุษบง ชัยเจริญวัฒน์. ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๔.

ประเวศ วะสี. ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สังคมและศีลธรรม.

ประสิทธิ์ รัตนมณี. วารสารรัฐสมิแล. ปีที่ ๒๗ ฉบับที่ ๒.(พ.ค.-ส.ค)๒๕๔๙.

ปราณี รามสุต และคณะ. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. กรุงเทพมหานคร: ธารการพิมพ์, ๒๕๔๕.

พรนพ พุกกะพันธ์. จริยธรรมทางธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือ ดร.นพพร, ๒๕๔๕.

พระครูภาวนาโพธิคุณ. การเมืองใหม่วิถีพุทธ. ขอนแก่น: หจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา, ขอนแก่น, ๒๕๕๓.

พระเทพโสภณ พุทธวิธีบริหาร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วันดาต้าโปรดักส์, ๒๕๔๘.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). มองสันติภาพโลก ผ่านภูมิหลังอารยธรรมโลกาภิวัตน์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๒.

-----, สลายความขัดแย้ง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๖.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). หลักแม่บทของการพัฒนาตน. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

พระไพศาล วิสาโล. สันติวิธีวิถีแห่งอารยธรรม. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิโกมลคีมทอง, ๒๕๔๙.

พระมหาสนอง ปิจโจปการี. มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

พระราชันท์มนี (ปัญญานันทภิกขุ). ยิ่งให้ยิ่งได้. ม.ป.ท., ๒๕๑๕.

พิชัย ผกาทอง. มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

พุทธทาสภิกขุ. สันติภาพของโลก. กรุงเทพมหานคร: ธรรมทานมูลนิธิ, ๒๕๓๑.

ไพฑูรย์ มีกุล และคณะ. มนุษย์กับสังคม. พิมพ์ครั้งที่ ๑๓. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๕.

ไพฑูรย์ มีกุล. “การศึกษาทางสังคมศาสตร์,” ใน เอกสารการสอนชุดวิชามนุษย์กับสังคม หน่วยที่ ๑ – ๗. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๙.

-----, มนุษย์กับสังคม. พิมพ์ครั้งที่ ๘. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๓.

ไพโรจน์ อยู่มณเฑียร. วาทะธรรม: ว่าด้วยสันติภาพของพุทธทาสภิกขุ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บ้านลานธรรม จำกัด, ๒๕๔๙.

พิน ดอกบัว. ศาสนาเปรียบเทียบ. กรุงเทพมหานคร: โสภณการพิมพ์, ๒๕๔๙.

-----, ศาสนาเปรียบเทียบ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โสภณการพิมพ์, ๒๕๔๓.

มานพ นักการเรียน. พระพุทธศาสนากับสิ่งแวดล้อมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

มาร์ค ตามไท. การจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธีในสันติวิธี: ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อความมั่นคง. กรุงเทพมหานคร: สถาบันยุทธศาสตร์ สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ, ๒๕๔๓.

- รุ่งธรรม ศุจิธรรมรักษ์. สันติศึกษากับสันติภาพ เอกสารการสอนชุดวิชา ๑๐๑๐๑ สันติสันติศึกษา หน่วยที่ ๑-๗. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๓.
- วันชัย วัฒนศัพท์. ความขัดแย้ง : หลักการและเครื่องมือแก้ปัญหา. พิมพ์ครั้งที่ ๒. นนทบุรี:สถาบัน พระปกเกล้า, ๒๕๔๗.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. จิตวิทยาสังคม ทฤษฎีและปฏิบัติการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น จำกัด, ๒๕๔๕.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน, กรุงเทพมหานคร: อักษราพิพัฒน์, ๒๕๔๓.
- สนธยา พลศรี.หลักสังคมวิทยา **Principle of Sociology**.กรุงเทพมหานคร:โอเดียนส์ไตร์,๒๕๔๕.
- ,หลักสังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร: บริษัท โอ.เอส.พรินติ้งเฮาส์ จำกัด,๒๕๔๕.
- , กระบวนการพัฒนาชุมชน.กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ โอเดียนส์ไตร์ จำกัด, ม.ป.ป.
- สนั่น สุพิจญานนท์. เอกสารประกอบคำบรรยายกระบวนการวิชาการเมืองและนโยบายเศรษฐกิจ. ร้อยเอ็ด: วิทยาเขตร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาภูมิราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. สังคมวิทยาองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ ๒.กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย,๒๕๔๙.
- , สังคมวิทยทัศน์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ภาพพิมพ์ จำกัด,๒๕๓๙.
- , ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖.
- สิริภาพ เหล่าตระกูล. พุทธศาสนากับการปกครอง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ สหธรรม มิก จำกัด, ๒๕๔๕.
- , พุทธศาสตร์การเมือง. กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก จำกัด, ๒๕๔๕.
- สุดา ภิรมย์แก้ว. มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๔.
- สุพรรณิ ไชยอำพร และ สนิท สมัครการ. การวิเคราะห์สังคมเพื่อการพัฒนา : แนวความคิดและ วิธีการ. โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนศาสตร์, กรุงเทพฯ มหานคร:โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ๒๕๔๗.
- สุพัตรา สุภาพ. ปัญหาสังคม.พิมพ์ครั้งที่ ๑๖.กรุงเทพมหานคร:บริษัท ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, ๒๕๔๖.
- , สังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ ๒๒. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, ๒๕๔๕.
- , สังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ไทยวัฒนาพานิช จำกัด,๒๕๓๘.
- สุพิศวง ธรรมพินทา. มนุษย์กับสังคม. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ภูมิไทย, ๒๕๔๓.
- สุรชาติ บำรุงสุข. บทความ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ : ปัญหาความมั่นคงใหม่. (มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับ วันที่ ๒๕-๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ปีที่ ๓๑ ฉบับที่ ๑๕๕๗)
- สุวิทย์ วิบุลผลประเสริฐ. ประชาสังคมกับการพัฒนาสุขภาพบทวิเคราะห์ทางวิชาการ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, ๒๕๔๐.
- สุวิทย์ ไทพยวัฒน์ และ สุตจิต เจนนพกาญจน์. “มนุษย์กับวัฒนธรรม,” ใน เอกสารการสอน ชุดวิชาสังคมมนุษย์ หน่วยที่ ๑-๘. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๔๘.

วารสาร สยามโกลด์. การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง. มติชน ฉบับวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๔ (กรอบข่าย) [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID= 22721&key=news_research_Abowitz. [๓ มีนาคม ๒๕๕๔]

- สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน), กระทรวงแรงงาน. <http://www.tosh.or.th/covid-19/index.php/new-normal> [๒๐ เมษายน ๒๕๖๔]
- สารรังสิต ONLINE, ฉลองรัฐ เณรมาลย์ชลมารค, next normal กับวิถีใหม่แห่งการสื่อสาร ๑๔ Aug ๒๐๒๐ [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.rsu.ac.th/sarnrangsit-online-detail/CommArts-Article๑๕> [๒๔ April ๒๐๒๑]
- สำนักพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์. **หน้าที่พลเมืองและวัฒนธรรมไทย**. [ออนไลน์], แหล่งที่มา : http://hq.prd.go.th/plan/ewt_news.php?nid=3036
- สำนักงาน ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.ops.go.th/main/index.php/knowledge-base/article-pr/1355-goto-citizens21st> [๒๓ เมษายน ๒๕๖๔]
- สันต์ สุวัจนารักษ์. **จากฐานวิทยาสู่กระบวนการวิจัย: ศึกษาปรากฏการณ์วิทยาในสถาปัตยกรรม**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : http://elibrary.trf.or.th/project_content.asp?PJID=MRG๕๒๘๐๐๓๖๒๕๕๗.
- สุภกิจ กิจนามวา, พระพุทธศาสนา กับเยาวชนไทย [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.learners.in.th/blogs/posts/๓๓๖๓๕๙>.
- “หมู่บ้านพลัม(PlumVillage)”. [ออนไลน์], แหล่งที่มา : http://www.trueplookpanya.com/true/ethic_detail.php?cms_id=๕๓๙๑ [เมษายน ๒๐๑๑]
- “หลักการพัฒนาดน ๔ ประการ เพื่อชีวิตที่ก้าวหน้า”. [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://www.goodlifeupdate.com/๖๑๔๑๓/healthy-mind/develop-yourself/>.
- อุปกรณ์เทคโนโลยีไทยแลนด์ ๔.๐ [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://sites.google.com/a/rpg๑๕.ac.th/duangphon/๓๕-withyasatr-laea-thekhnoy-pheux-phathna-khunphaph-chiwit>
- Emile Durkheim (๑๘๕๘-๑๙๑๗) ‘The problem with Diversity’ http://www.sagepub.com/upmdata/๓๖๐๓๙_๕.pdf accessed [7 กรกฎาคม 2012]
- "Erving Goffman" มหาวิทยาลัยฮาวาย [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : University of Hawaii: hawaii.edu. [7 มีนาคม 2018]

ภาคผนวก :
รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	คณะพุทธศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑.รหัสและชื่อรายวิชา ๐๐๐ ๑๐๑ มนุษย์กับสังคม (Man and Society)
๒.จำนวนหน่วยกิต ๓ หน่วยกิต (๓-๐-๖)
๓.หลักสูตรและประเภทของรายวิชา หมวดศึกษาศาสตร์ทั่วไป
๔.อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน -
๕.ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน -
๖.รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) -
๗.รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) -
๘.สถานที่เรียน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๙.วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด -

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

นิสิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมนุษย์และความสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคม รู้จักบทบาทหน้าที่ในฐานะพลเมือง มีศักยภาพในการพัฒนาตนเองและปรับปรุงพฤติกรรม ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม วิเคราะห์ปัญหาสังคม และนำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างมีเหตุผล

๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

๒.๑ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงรายวิชาให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๒.๒ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัย

๒.๓ เพื่อพัฒนาเนื้อหาสาระให้มีความทันสมัย

๒.๔ เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของกระบวนการเรียนการสอน

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคม ตามหลักการทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม สถาบันสังคม ประชาสังคม กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ปัญหาสังคมและแนวทางการแก้ไขปัญหาสังคมแบบสันติวิธี ความเป็นพลเมือง และการสื่อสารทางสังคมยุค New Normal

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/ งานภาคสนาม/ การฝึกงาน	การศึกษา ด้วยตนเอง
บรรยาย ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล

- อาจารย์ประจำรายวิชา แจ้งระยะเวลาให้คำปรึกษาแก่นิสิต
- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาแก่นิสิตเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

๑. คุณธรรม จริยธรรม
๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา (๑) มีศีลธรรม และศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา (๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม (๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
๑.๒ วิธีการสอน (๑) สอดแทรกเรื่องศีลธรรม ศรัทธา จิตสาธารณะและการเสียสละเพื่อส่วนรวม ในการเรียนการสอน (๒) การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้สอน (๓) เรียนรู้จากกรณีตัวอย่างประเด็นปัญหาทางด้านศีลธรรม เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการแก้ปัญหา (๔) เรียนรู้จากสถานการณ์จริง และจัดกิจกรรมในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน
๑.๓ วิธีการประเมินผล (๑) สังเกตพฤติกรรมของนิสิตในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง (๒) อภิปราย รายงาน การนำเสนอและการตอบคำถาม (๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต (๔) นิสิตประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน
๒. ความรู้
๒.๑ ความรู้ที่ต้องได้รับ (๑) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา (๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล (๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง
๒.๒ วิธีการสอน (๑) สอนแบบบรรยายและใช้โจทย์ปัญหา (๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา (๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ (๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ
๒.๓ วิธีการประเมินผล (๑) ทดสอบย่อย (๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน (๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย (๔) นำเสนอผลงาน
๓. ทักษะทางปัญญา
๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา (๑) สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน

(๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล (๓) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม
๓.๒ วิธีการสอน (๑) สอนแบบบรรยาย (๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา (๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ (๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ (๕) อภิปรายกลุ่ม
๓.๓ วิธีการประเมินผล (๑) ทดสอบย่อย (๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน (๓) ผลงานที่มอบหมาย (๔) นำเสนอผลงาน
๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา (๑) สามารถทำงานเป็นทีมทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม (๒) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล (๓) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
๔.๒ วิธีการสอน (๑) มอบหมายงานกลุ่ม (๒) สอนจากสภาพจริงที่เกิดขึ้นในชุมชนและสังคม (๓) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน
๔.๓ วิธีการประเมินผล (๑) สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกระหว่างการเรียนการสอนและการทำงานร่วมกับเพื่อน (๒) ประเมินผลงานที่ได้รับมอบหมาย (๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต

๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

- (๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้
- (๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน
- (๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

๕.๒ วิธีการสอน

- (๑) สอนโดยการฝึกปฏิบัติ
- (๒) มอบหมายงานค้นคว้าความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ
- (๓) นำเสนองานโดยใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ

๕.๓ วิธีการประเมินผล

- (๑) ทดสอบย่อย
- (๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน
- (๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย
- (๔) นำเสนอผลงาน

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑	บทที่ ๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ มนุษย์และสังคม - ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคมตามหลักการทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ - ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม - พัฒนาการของสังคมมนุษย์ - ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคมในเชิงสังคมศาสตร์	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ	
๒	บทที่ ๒ แนวคิดและทฤษฎีสำคัญใน การศึกษามนุษย์กับสังคม	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ	

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	- ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ (Structural – Functional Theory) - ทฤษฎีความขัดแย้ง (Conflict Theory) - ทฤษฎีปรัวรรตนิยม (Exchange Theory) - ทฤษฎีการกระทำระหว่างโดยสัญลักษณ์ (Symbolic Interactionism) - ทฤษฎีปรากฏการณ์นิยม (Phenomenology) - ทฤษฎีการพึ่งพา (Dependency Theory) - การศึกษามนุษย์กับสังคมตามแนวพระพุทธศาสนา			
๓-๔	บทที่ ๓ พฤติกรรมและปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม - ความหมายของพฤติกรรมมนุษย์ - ที่มาของพฤติกรรมมนุษย์ - ปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้เกิดพฤติกรรมมนุษย์ - ประเภทของพฤติกรรมมนุษย์ - ความสำคัญของการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ - ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ - การพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์ - การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม - พฤติกรรมการรวมหมู่	๖	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ	
๕-๖	บทที่ ๔ สถาบันทางสังคมและการขัดเกลาทางสังคม - ความหมาย และความเป็นมาของสถาบันทางสังคม	๖	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ	

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	- ลักษณะของสถาบันทางสังคม - องค์ประกอบของสถาบันทางสังคม - ประเภทของสถาบันทางสังคม - ประโยชน์ของสถาบันทางสังคม - ความสัมพันธ์ของศาสนากับสถาบันทางสังคม - การขัดเกลาทางสังคม - ความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันทางสังคมกับการขัดเกลาทางสังคม			
๗	บทที่ ๕ กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม - กระบวนการ - กระบวนการทางสังคม - กระบวนการทางวัฒนธรรม - ความสัมพันธ์ระหว่างสังคมกับวัฒนธรรม - ลักษณะกระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม - ผลของกระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ	
๘	บทที่ ๖ ประชาสังคม - ความหมายของประชาสังคม - องค์ประกอบของประชาสังคม - สาเหตุการเกิดประชาสังคม - กระบวนการของประชาสังคม - คุณธรรมของประชาสังคม - กรณีศึกษากลุ่มประชาสังคม	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ	
๙	สอบกลางภาค	๓	การสอบวัดผลกลางภาค	
๑๐-๑๑	บทที่ ๗ ความเป็นพลเมือง - นิยามและความหมายของความเป็นพลเมือง - ประวัติศาสตร์และประเภทของความ	๖	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ	

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	เป็นพลเมือง - แนวคิดความเป็นพลเมือง - คุณลักษณะของความเป็นพลเมือง - การพัฒนาความเป็นพลเมืองดี - หลักพุทธธรรมที่เกื้อหนุนต่อการพัฒนาความเป็นพลเมืองดี			
๑๒-๑๓	บทที่ ๘ การวิเคราะห์ปัญหาสังคมและแนวทางการแก้ไขปัญหาสังคมแบบสันติวิธี - ความหมายของปัญหาสังคม - ลักษณะของปัญหาสังคม - ที่มาของปัญหาสังคม - ประเภทของปัญหาสังคม - สาเหตุของปัญหาสังคม - การวิเคราะห์สภาพปัญหาสังคมไทยตามแนวพุทธ และสังคมวิทยา - แนวทางการแก้ไขปัญหาสังคมไทยแบบสันติวิธี	๖	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่ม นำเสนอผลการอภิปรายกลุ่ม	
๑๔	บทที่ ๙ การสื่อสารทางสังคมในยุคความปกติใหม่ (New Normal) - สังคมยุคความปกติใหม่ (New Normal) - การดำรงชีวิตของมนุษย์ในยุคความปกติใหม่ (New Normal) - แนวคิดและทฤษฎีการสื่อสารทางสังคม - การสื่อสารทางสังคมยุคความปกติใหม่ (New Normal)	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ	
๑๕	บทที่ ๑๐ การพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์กับสังคมในยุคความปกติใหม่ (New Normal) - ความหมายของคุณภาพชีวิต - การพัฒนาคุณภาพชีวิต	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ	

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	- เทคโนโลยีกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต - การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวพระพุทธศาสนา - การสร้างภูมิคุ้มกันชีวิตมนุษย์กับสังคมตามแนวพระพุทธศาสนา			
๑๖	สอบปลายภาค	๓		

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	ผลการเรียนรู้*	วิธีการประเมิน	ลำดับที่ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
๑	๑.๑, ๒.๑, ๓.๑	สอบปลายภาค	๑๖	๖๐%
๒	๑.๑, ๑.๖, ๑.๗, ๒.๑, ๒.๔-๒.๖, ๓.๒, ๔.๑-๔.๖, ๕.๓-๕.๔	การนำเสนองาน การทำงานกลุ่มและผลงาน การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาค การศึกษา	๓๐%
๓	๑.๑-๑.๗, ๓.๑	การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นในชั้นเรียน	ตลอดภาค การศึกษา	๑๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑.เอกสารและตำราหลัก คณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๔
๒.เอกสารและข้อมูลสำคัญ ไม่มี
๓.เอกสารและข้อมูลแนะนำ โกศล วงศ์สวรรค์ และสถิต วงศ์สวรรค์. ปัญหาสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: บริษัท รวมสาส์น (๑๙๗๗) จำกัด, ๒๕๔๓.

ชบวน พลตรี. มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์ จำกัด,
๒๕๓๗.

คณาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา. สังคมและวัฒนธรรม : เอกสาร
ประกอบการศึกษาวิชา ๓๑๓ - ๑๘๓. พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

จรัญ พรหมอยู่. การศึกษาปัญหาสังคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์ จำกัด
๒๕๒๘.

จำนง อติวัฒน์สิทธิ์. สังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ ๑๓. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๙.

----- . สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕.

----- . มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๔.

จิตรกร ตั้งเกษมสุข และคณะ. คู่มือการศึกษาวិถีพุทธ. กรุงเทพมหานคร: เพ็ญฟ้าการ
พิมพ์, ๒๕๔๗.

ชัยวัฒน์ สถาอานันท์. สันติทฤษฎี-วิถีวัฒนธรรม (Peace theory and cultural elements).
กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิโกลดคิมทอง, ๒๕๓๙

----- . ท้าทายทางเลือก : ความรุนแรง และการไม่ใช้ความรุนแรง.
กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิโกลดคิมทอง, ๒๕๓๓.

ชูชัย ศุภวงศ์. ประชาสังคม : ทศวรรษคิดในสังคมไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร:
บริษัท มติชน จำกัด, ๒๕๔๑.

ไชยวัฒน์ คำบุญ และคณะ. ธรรมาภิบาล. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ น้ำฝน จำกัด,
๒๕๔๕.

ณรงค์ เส็งประชา. มนุษย์กับสังคม. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรินต์
เฮาส์, ๒๕๔๐.

ณรงค์ เส็งประชา. ปัญหาสังคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์ จำกัด,
๒๕๓๘.

ณัจฉลดา พิษิตบัญชาการ. ปัญหาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๘.

ทัศนีย์ ทองสว่าง. สังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์ จำกัด, ๒๕๓๕.

ธีรยุทธ บุญมี. ธรรมรัฐแห่งชาตินิยมพุทธศาสนิกนิกายในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์สายธาร, ๒๕๔๑.

----- . ประชาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ วิญญูชน จำกัด,

----- . สังคมเข้มแข็ง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มิ่งมิตร จำกัด, ๒๕๓๙.

ธีระพล อรุณะกสิกร และคณะ. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหาร
กิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, ๒๕๔๒.

นงเยาว์ ชาญณรงค์. ศาสนากับสังคม. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒.

นิเทศ ดินนกุล. สังคมและวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๑๐. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๙.

บันเทิง พาพิจิตร. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๗.

บุญสนอง บุญโยทยาน, มนุษย์สังคม, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๑.

บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ. ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า,
๒๕๔๔.

ประเวศ วะสี. ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สังคมและศีลธรรม.

ประสิทธิ์ รัตนมณี. วารสารรัฐสมิแล. ปีที่ ๒๗ ฉบับที่ ๒. (พ.ค.-ส.ค.) ๒๕๔๙.

ปราณี รามสุต และคณะ. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. กรุงเทพมหานคร:

ธนาคารพิมพ์, ๒๕๔๕.

พรนพ พุกกะพันธ์. จริยธรรมทางธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือ ดร.นพพร, ๒๕๔๕.

พระครูภาวนาโพธิคุณ. การเมืองใหม่วิถีพุทธ. ขอนแก่น: หจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา,

ขอนแก่น, ๒๕๕๓.

พระเทพโสภณ พุทธวิธีบริหาร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วันดาต้าโปรดักส์, ๒๕๔๘.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). มองสันติภาพโลก ผ่านภูมิหลังอารยธรรมโลกาภิวัตน์.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๒.

-----, สลายความขัดแย้ง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ สหธรรมิก

จำกัด, ๒๕๔๖.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). หลักแม่บทของการพัฒนาตน. กรุงเทพมหานคร: มหา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

พระไพศาล วิสาโล. สันติวิธีวิถีแห่งอารยะ. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิโกมลคีมทอง, ๒๕๔๙.

พระมหาสนอง ปัจโจปการี. มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

พระราชันนทมนี (ปัญญานันทภิกขุ). ยิ่งให้ยิ่งได้. ม.ป.ท., ๒๕๑๕.

พิชัย ผกาทอง. มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

๒๕๔๗.

พุทธทาสภิกขุ. สันติภาพของโลก. กรุงเทพมหานคร: ธรรมทานมูลนิธิ, ๒๕๓๑.

ไพฑูรย์ มีกุล และคณะ. มนุษย์กับสังคม. พิมพ์ครั้งที่ ๑๓. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๕.

ไพฑูรย์ มีกุล. “การศึกษาทางสังคมศาสตร์,” ใน เอกสารการสอนชุดวิชามนุษย์กับสังคม

หน่วยที่ ๑ - ๗. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๙.

-----, มนุษย์กับสังคม. พิมพ์ครั้งที่ ๘. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,

๒๕๔๓.

ไพโรจน์ อยู่มณเฑียร. วาทะธรรม: ว่าด้วยสันติภาพของพุทธทาสภิกขุ. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์ บ้านลานธรรม จำกัด, ๒๕๔๙,

พิน ดอกบัว. ศาสนาเปรียบเทียบ. กรุงเทพมหานคร: โสภณการพิมพ์, ๒๕๔๙.

- , ศาสนาเปรียบเทียบ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โสภณการพิมพ์, ๒๕๔๓.
- มานพ นักการเรียน. พระพุทธศาสนากับสิ่งแวดล้อมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.
- มาร์ค ตามไท. การจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธีในสันติวิธี: ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อความมั่นคง. กรุงเทพมหานคร: สถาบันยุทธศาสตร์ สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ, ๒๕๔๓.
- รุ่งธรรม ศุจิธรรมรักษ์. สันติศึกษากับสันติภาพ เอกสารการสอนชุดวิชา ๑๐๑๐๑ สันติสันติศึกษาหน่วยที่ ๑-๗. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๓.
- วันชัย วัฒนศัพท์. ความขัดแย้ง : หลักการและเครื่องมือแก้ปัญหา. พิมพ์ครั้งที่ ๒. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๗.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. จิตวิทยาสังคม ทฤษฎีและปฏิบัติการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น จำกัด, ๒๕๔๕.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน, กรุงเทพมหานคร: อักษราพัฒนา, ๒๕๔๓.
- สนธยา พลศรี.หลักสังคมวิทยา Principle of Sociology. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๕.
- , หลักสังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร: บริษัท โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮาส์ จำกัด, ๒๕๔๕.
- , กระบวนการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์ จำกัด, ม.ป.ป.
- สนั่น สุพิกุลยานนท์. เอกสารประกอบคำบรรยายกระบวนการวิชาการเมืองและนโยบายเศรษฐกิจ. ร้อยเอ็ด: วิทยาเขตร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. สังคมวิทยาองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๙.
- , สังคมวิทยาทัน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ภาพพิมพ์ จำกัด, ๒๕๓๙.
- , ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖.
- สิรภาพ เหล่าตระกูล. พุทธศาสนากับการปกครอง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ สหธรรมมิก จำกัด, ๒๕๔๕.
- , พุทธศาสตร์การเมือง. กรุงเทพฯ : สหธรรมมิก จำกัด, ๒๕๔๕.
- สุดา ภิรมย์แก้ว. มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๔.
- สุพรรณิ ไชยอำพร และ สนิท สมัครงการ. การวิเคราะห์สังคมเพื่อการพัฒนา : แนวความคิดและวิธีการ. โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนศาสตร์, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ๒๕๔๗.
- สุพัทธา สุภาพ. ปัญหาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ ๑๖. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ไทยวัฒนาพานิช

จำกัด, ๒๕๔๖.

-----, สังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ ๒๒. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ไทยวัฒนาพานิช

จำกัด, ๒๕๔๕.

-----, สังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ไทยวัฒนาพานิช จำกัด,
๒๕๓๘.

สุพิศวง ธรรมพันทา. มนุษย์กับสังคม. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ภูมิไทย,
๒๕๔๓.

สุรชาติ บำรุงสุข. บทความ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ : ปัญหาความมั่นคงใหม่. (มติชน
สุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ ๒๕-๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ปีที่ ๓๑ ฉบับที่ ๑๕๕๗)

สุวิทย์ วิบุลผลประเสริฐ. ประชาสังคมกับการพัฒนาสุขภาพบทวิเคราะห์ทางวิชาการ.

พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, ๒๕๔๐.

สุวิทย์ ไทยวัฒน์ และ สุดจิต เจนนพกาญจน์. “มนุษย์กับวัฒนธรรม,” ใน เอกสารการสอน
ชุดวิชาสังคมมนุษย์ หน่วยที่ ๑-๘. นนทบุรี: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๘.

อดิศักดิ์ ทองบุญ. ปรัชญาอินเดียร่วมสมัย. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: สหมิตร พริน
ติ้ง, ๒๕๔๕.

อนุชาติ พ่วงสำลี และวีรบูรณ์ วิสารทสกุล. ประชาสังคม: คำ ความคิด และความหมาย
หนังสือชุดประชาสังคม ลำดับที่ ๗. กรุงเทพมหานคร: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา,
๒๕๔๐.

อเนก เหล่าธรรมทัศน์. โครงการวิจัยและพัฒนาประชาสังคม ขบวนการประชาสังคมไทย :
ความเคลื่อนไหวภาคพลเมือง. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๒.

อานนท์ อาภาภิรม. รัฐศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๘.

อุดม บัวศรี,รศ. นิตยสารสาระวิชาการธรรมทรรศน์ (ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๒) มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น, ๒๕๔๓.

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและ
ความเห็นจากนิสิตได้ดังนี้

- แบบประเมินประสิทธิผลรายวิชาด้านกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน สิ่ง
สนับสนุนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่ได้รับ
- แบบประเมินการสอนประจำรายวิชา

๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

- การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน
- การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน

- ผลการสอบ - การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้
๓. การปรับปรุงการสอน หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้ - สัมมนาการจัดการเรียนการสอน - การวิจัยในชั้นเรียน
๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้ - การตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม - การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร
๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น โดยการปรับปรุงเนื้อหาหรือกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔

คณะกรรมการพัฒนาและปรับปรุงเนื้อหารายวิชา
“มนุษย์กับสังคม”

	พระมหาสนอง ปจโจปการี (จ่านิล) นธ.เอก , ป.ธ. ๖ , พธ.บ. , อ.ม. มจร. วิทยาลัยสงฆ์นครพนม อีเมล sanong_jamnil@yahoo.com บทที่ ๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคม
	พระมหาสุเทพ สุพนดิโต,ผศ. ป.ธ.๗ พธ.บ.(ปรัชญา), พธ.ม.(พัฒนาชุมชน) คณะสังคมศาสตร์ อีเมล supandito@mcu.ac.th บทที่ ๒ แนวคิดและทฤษฎีสำคัญในการศึกษามนุษย์กับสังคม
	พระไวย ธรมิสฺสโร (ชีรัมย์) ค.บ., รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) มจร. วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ อีเมล vi0880@hotmail.com บทที่ ๔ สถาบันสังคมและการขัดเกลาทางสังคม
	พระไพโรจน์ จิตตพณฺโฑ (รัตนพันธ์) พธ.บ. (ปรัชญา) , รป.ม. (นโยบายสาธารณะ) มจร. วิทยาลัยสงฆ์เลย อีเมล phraivet@hotmail.com บทที่ ๘ การวิเคราะห์ปัญหาสังคมและแนวทางการแก้ไขปัญหาสังคมแบบสันติวิธี
	อาจารย์จารึก ศิริพงษ์ศรี ป.ธ. ๗, พธ.บ., รป.ค., M.A.(Public Admn.) มจร. วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี อีเมล changhaija@hotmail.com บทที่ ๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคม
	อาจารย์บัวลี มณีแสน นธ.เอก , ป.ธ.๑-๒ , พธ.บ. (หลักสูตรและการสอน), ศศ.ม. (รัฐศาสตร์) มจร. วิทยาเขตหนองคาย อีเมล bualee2504@yahoo.com บทที่ ๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคม
	ดร.เชมิกา วรธีรวิมลกุล ศศ.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์), วท.ม. (การพัฒนากุมิสังคมอย่างยั่งยืน), ป.ร.ค.(พัฒนาสังคม) มจร. วิทยาเขตแพร่ อีเมล cheartam@hotmail.com บทที่ ๒ แนวคิดและทฤษฎีสำคัญในการศึกษามนุษย์กับสังคม

	ผศ.บัญชา จำปารักษ์ นธ.เอก, ป.ธ. ๑-๒, พธ.บ., กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มจร. วิทยาเขตอุบลราชธานี บทที่ ๓ พฤติกรรมมนุษย์และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม
	ผศ.(พิเศษ) ชาลี ชื่นรัมย์ นธ.เอก , ป.ธ.๖ , พธ.บ., M.A. (SOCIOLOGY) มจร. วิทยาเขตสุรินทร์ บทที่ ๓ พฤติกรรมมนุษย์และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม
	อาจารย์ดอนลาร์ เสนา พธ.บ., (รัฐศาสตร์) รป.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์) มส.ธ. ศศ.ม. (พัฒนาลังคม) นิติ มจร. วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช อีเมล Senadthai@hotmail.com บทที่ ๔ สถาบันสังคมและการขัดเกลาทางสังคม
	ผศ.มงคลกิตติ์ โวหารเสาวภาคย์ ป.ธ.๗, ศษ.บ.(มัธยมศึกษา), ศษ.บ. (บริหารการศึกษา), กศ.ม.(การบริหารการศึกษา) มจร. วิทยาเขตพะเยา อีเมล narong_98@hotmail.com บทที่ ๕ กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม บทที่ ๗ ความเป็นพลเมือง
	ผศ.ชลธิชา จิรภักพงศ์ ศศ.บ. (การบริหารธุรกิจ), กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), ศษ.ม.(นวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้) มจร. วิทยาเขตแพร่ อีเมล kong_chacha@yahoo.co.th บทที่ ๕ กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม บทที่ ๗ ความเป็นพลเมือง
	รศ.ดร.อภิรมย์ สีดาคำ นธ.เอก, ป.ธ. ๔ ,พธ.บ., M.A.(SOCIOLOGY),ปร.ด.(การบริหารการพัฒนา) มจร. วิทยาเขตเชียงใหม่ อีเมล aphirom.see@mcu.ac.th บทที่ ๖ ประชาสังคม
	ผศ.ดร.ประเสริฐ ปอนถิ่น นธ.เอก,พธ.บ., M.S.W.(Social Work), ปร.ด.(การบริหารการพัฒนา) มจร. วิทยาเขตเชียงใหม่ อีเมล prasert.pon@mcu.ac.th บทที่ ๖ ประชาสังคม

	ผศ.ดร.วิทยา ทองดี นธ.เอก , ป.ธ.๓ , พม. , พธ.บ.(การสอนสังคมศึกษา), ศษ.บ.(ประถมศึกษา), ศษ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา), Ph.D.(social science) มจร. วิทยาเขตขอนแก่น บทที่ ๘ การวิเคราะห์ปัญหาสังคมและแนวทางการแก้ไขปัญหาสังคมแบบสันติวิธี
	อาจารย์สรินญา มารศรี บธ.บ.(บริหารธุรกิจ การบัญชี) , ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน วิชาเฉพาะการสอนสังคมศึกษา) มจร. วิทยาเขตขอนแก่น โทร. - อีเมล Sarinya_Marasri@hotmail.com บทที่ ๘ การวิเคราะห์ปัญหาสังคมและแนวทางการแก้ไขปัญหาสังคมแบบสันติวิธี
	อาจารย์กนกวรรณ ประจันตะเสน ศศ.บ.(ประวัติศาสตร์), ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน วิชาเฉพาะการสอนสังคมศึกษา) มจร. วิทยาเขตขอนแก่น อีเมล kanokwan.pra@mcu.ac.th บทที่ ๘ การวิเคราะห์ปัญหาสังคมและแนวทางการแก้ไขปัญหาสังคมแบบสันติวิธี
	รศ.ฉวีวรรณ สุวรรณภา คบ.(การประถมศึกษา), ศศ.บ(การพัฒนาชุมชน) รป.ม.(รัฐประศาสนศาสตร์), กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มจร. วิทยาเขตแพร่ อีเมล wee_mcu@hotmail.com. บทที่ ๙ การสื่อสารทางสังคมในยุคความปกติใหม่ (New Normal) บทที่ ๑๐ การพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์กับสังคมในยุคความปกติใหม่ (New Normal)
	ผศ.ดร.อรอนงค์ ววงค์ ศศ.บ. (การจัดการทั่วไป), ศษ.ม.(หลักสูตรและการสอน), Ph.D. (Psychology) มจร. วิทยาเขตแพร่ อีเมล dony44@hotmail.com บทที่ ๙ การสื่อสารทางสังคมในยุคความปกติใหม่ (New Normal) บทที่ ๑๐ การพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์กับสังคมในยุคความปกติใหม่ (New Normal)

သံသရာ